

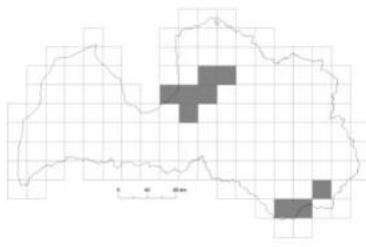
Piezīmes un atsaucis valsts līmeņa sugu aizsardzības mērķu (FRV) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods	1040
Sugas nosaukums	<i>Stylurus flavipes</i>
Eksperts	Maksims Balalaikins
Darbs pabeigts	15.02.2024.
Vispārējās piezīmes	<p>Vairākās publikācijās, tai skaitā arī ES direktīvās, tiek lietots nosaukums <i>Stylurus flavipes</i>, kas ir <i>Gomphus flavipes</i> sinonīms (Kalniņš 2017).</p> <p>Dzeltenkāju upju spāre <i>Gomphus flavipes</i> Latvijas teritorijā pirmoreiz reģistrēta 1952. gadā (Спырис 1956).</p> <p>Atradņu apkopojums, kas tiek izmantots REF vērtības definēšanai, ir pieejams Latvijas Sarkanajā grāmatā (Spuris 1998). Kopumā ir norādītas 5 atradnes (1. attēls).</p> <div data-bbox="665 848 1377 1305"> </div> <div data-bbox="665 1352 914 1384"> <p>Dzeltenkāju upjuspāre</p> </div> <div data-bbox="665 1393 956 1422"> <p>Spāru kārta, upjuspāru dzimta</p> </div> <div data-bbox="665 1431 1377 1731"> <p>Statuss. Ļoti reta suga.</p> <p>Izplatība un sastopamība Latvijā. Atrasta tikai Rīgas raj. un Dienvidlatgalē: Rīgas centrā pie kanāla, jūrā pie Garciema, Gaujā pie Straujpītes (Vangažupīte) ietekas, pie Mazā Āžukņa (Mazais Ožuņas ez. Krāslavas raj.) /1/, Daugavā pie Krāslavas /2/. Katrā atradnē konstatēta tikai viena spāre. Domājams, ka sugu iespējams atrast visā Latvijas teritorijā.</p> <p>Biotops. Tekoši ūdeņi.</p> <p>Bioloģija. Kāpurī plēsīgi, barojas ar dažādiem ūdens bezmugurkaulniekiem, dzīvo ierakušies smilšainā gruntī. Imago plēsīgi, barojas ar lidojošiem kukaiņiem, lido jūlijā un augustā.</p> <p>Skaita un areāla izmaiņas. Nav zināmas.</p> <p>Līdzšīnējā aizsardzība. Ierakstīta LSG, 1995.</p> <p>Priekšlikumi par aizsardzību. Saglabāt tīras upes ar neregulētu tecējumu.</p> <p>Priekšlikumi par pētniecību. Pārbaudīt sugas sastopamību zināmajās atradnēs.</p> <p>Informācijas avoti. 1. Спырис, 1956; 2. Z. Spura nepubl. dati.</p> <p>Sastādīja Zandis Spuris.</p> </div> <div data-bbox="545 1740 1493 1814"> <p>1. attēls. Dzeltenkāju upju spāres atradnes Latvijā, publicētās Latvijas Sarkanajā grāmatā (Spuris 1998).</p> </div> <div data-bbox="528 1854 1509 1928"> <p>2007. gada BD 17. panta Latvijas ziņojumā iekļautie dati uzrāda sugas sastopamību visā Latvijas teritorijā un 9 sugas atradnes.</p> </div>

Data		Comments/Guidelines for reporting data
National Level		
Species code	1040	<i>Stylurus flavipes</i>
Member State	LV	
Biogeographic regions concerned within the MS	BOR	
Range	64589 km ²	
Map		

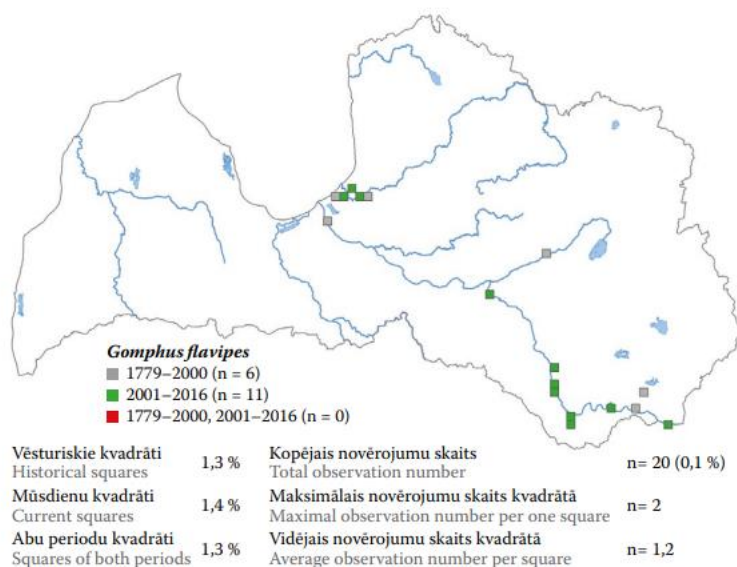
Biogeographic level (complete for each biogeographic region concerned)	
Biogeographic region	BOR
Published sources	Spuris, Z. 1990. New data on dragonflies in the central part of Latvia. Latvijas Entomologs, 33: 81-89 (in Latvian, English abstracts). Spuris, Z. 1993. Identification key of Latvian dragonflies (Odonta). Rīga, Zinātne, 68 pp. (in Latvian). Spuris Z. (ed.), 1998. Red Data Book of Latvia. Rare and Threatened Species of Plants and Animals. Vol. 4. Invertebrates. Rīga, Institute of Biology, 388 pp.
Range	
Surface area	64589 km ²
Date	2006
Quality of data	2 = moderate
Trend	X = unknown
Trend-Period	2000-2006
Reasons for reported trend	Not applicable
Population	

Annex B

Distribution map		
Population size estimation	9 localities	
Date of estimation	2006	
Method used	2 = extrapolation from surveys of part of the population, sampling	
Quality of data	2 = moderate	
Trend	X = unknown	
Trend-Period	2000-2006	
Reasons for reported trend	Not applicable	
Justification of % thresholds for trends	Species is rare and represented in localities by single or few individuals not allowing stating definite trend.	
Main pressures	703 Water pollution	
Threats	703 Water pollution	
Habitat for the species	Larger rivers with sandy bottom	
Area estimation	More than 15 km ² or more than 300 km stretch of large and medium rivers	
Date of estimation	2006	
Quality of data	2 = moderate	
Trend	0 = stable	
Trend-Period	2000-2006	
Reasons for reported trend	1 = improved knowledge/more accurate data	
Future prospects	2 = poor prospects	

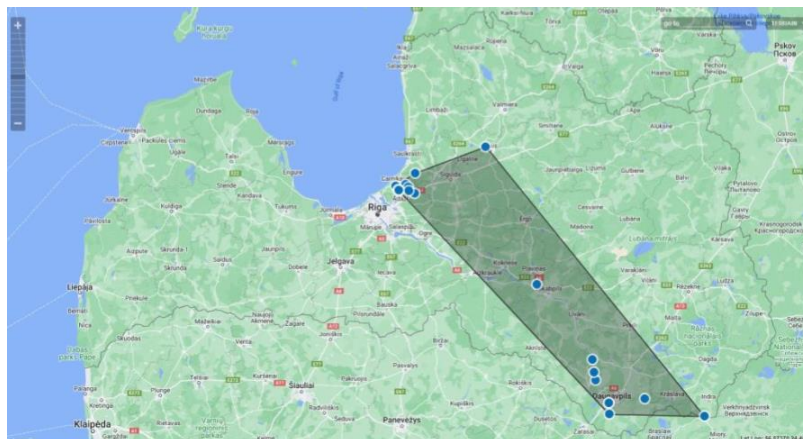
2. attēls. Dati no 2007. gada BD 17. panta ziņojuma. Dzeltenkāju upju spāres izplatības vērtējums.

Atbilstoši M. Kalniņa 2017. gada apkopojumam līdz 2000. gadam suga Latvijā bija konstatēta sešos 5 x 5 km kvadrātos, bet no 2001. līdz 2016. gadam reģistrēto 5 x 5 km kvadrātu skaits bija 11. Kopumā visā novērojumu posmā līdz 2016. gadam suga reģistrēta 17 5 x 5 km kvadrātos (Kalniņš 2017) (3. attēls).

3. attēls. Dzeltenkāju upju spāres sastopamība, publicēta M.Kalniņa grāmatā “Spāres (Odonata) Latvijā. Pētījumu vēsture, bibliogrāfija un izplatība no 18. gadsimta līdz 2016. gadam” (2017).

07.04.2023. tika aizpildīta taksona novērtējuma forma, izmantojot IUCN kritērijus un vadlīnijas. Datus apkopoja Mārtiņš Kalniņš un Zane Pīpkalēja. Balstoties uz pieejamajiem datiem, tika veikta aktuālo atradņu apkopošana, saskaņā ar kuru dzeltenkāju upju spāre sastopama 13 5 x 5 km kvadrātos. Šie dati tiek izmantoti CV definēšanai.

4. attēls. Dzeltenkāju upju spāres sastopamība, balstīta uz IUCN kritērijiem.

Saskaņā ar ziņojumu Eiropas Komisijai par ES nozīmes biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Boreālajā reģionā dzeltenkāju upju spāres populācijas novērtējums Latvijā par 2013.–2018. gada periodu ir nelabvēlīgs-nepietiekams. Savukārt pieaugošās pētījumu intensitātes rezultātā palielinās zināmo sugas atradņu skaits. Ņemot vērā šos apstākļus un ekoloģisko pētījumu trūkumu, nav pamata uzskatīt, ka dzeltenkāju upju spāres populācijā ir notikušas būtiskas izmaiņas laika posmā no 1998. līdz 2023. gadam.

Piezīmes un pieņēmumi tabulu aizpildīšanā/izmantošanā

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Dati_FRP	
REF	Date	1998 Balstīta uz atradņu apkopojumu Latvijas Sarkanās grāmatas ietvaros (Spuris 1998).
	Popunit	loc. (atradne)
	Min	5
	Max	5
HDV	Popunit	loc. (atradne)
	Quality & Date	M (2006)
	Min	9
	Max	9
	Trend period	1993–2006
	Trend	X
	Mag_min	9
	Mag_max	9
	Habitat period	M (2006)
	Trend	=
	Popunit_final	grid 5x5 (5 x 5 km tīkla kvadrātu skaits) Sākotnējā informācija par atradnēm tika pārrēķināta uz kvadrātu tīklu savstarpējai datu salīdzināšanai REF HDV un CV periodā.
	Min_final	9
	Max_final	9
	Trend 1993–2006	unknown
CV	Date	2013–2018
	Popunit	grid1x1 loc. (atradne) / grid1x1 (1 x 1 km tīkla kvadrātu skaits) Saskaņā ar BD 17. panta ziņojuma sagatavošanas vadlīnijām 2019. gada BD 17. panta Latvijas ziņojumā kā populācijas mērvienība ir izmantots loc.(atradņu) / 1 x 1 km tīkla kvadrātu skaits.
	Min	na
	Max	na
	Value	11
	Type	minimum (ekstrapolētie dati)
	Popunit_alt	na
	Min_alt	na
	Max_alt	na
	Value_alt	na
	Type_alt	na
	Method	estimateExpert
	Trend period	2007–2018
	Trend	I (pieaugošs)
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Method	estimateExpert

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Habitat period	2007–2018
	Trend	Unk (nezināms)
	Method	absentData Vērtējums, kas balstās uz monitoringa uzskaitēm.
	Popunit_final	grid 5x5 (5 x 5 km tīkla kvadrātu skaits) Sākotnējā informācija par atradnēm tika pārrēķināta uz kvadrātu tīklu savstarpējai datu salīdzināšanai REF HDV un CV periodā.
	Min_final	13 Informācija tika balstīta uz 2023. gada sugas populācijas izvērtējumu, izmantojot IUCN kritērijus, kas uzskatāma par objektīvāko informāciju.
	Max_final	13
	Trend 2007–2018	S (stabils)
	Dati_FRR	
REF	Area	na
	Period	na
HDV	Area	64589 km ²
	Quality & period	M (2006)
	Trend	X
	Magnitude	na
	Area_final	4828 km ² Dati balstīti uz 2013. gada BD 17. panta ziņojumu.
	Trend 1993–2006	Stable
CV	Area	4918 km ² Atbilstoši BD 17. panta ziņojuma sagatavošanas vadlīnijām Latvijas ziņojumā par šo periodu areāls bija rēķināts pēc izplatības datiem, balstoties uz daļēji ekstrapolētiem datiem (norādīts 17. panta ziņojuma paskaidrojumos).
	Period	2007–2018
	Trend	I
	Trend_method	estimatePartial (daļēji ekstrapolētie dati)
	Area_final	4918 km ²
	Trend 2007–2018	Stable (stabils)
	Lēmumi_FRP	
	Variants (8. attēls)	1. variants. REF HDV un CV vērtību atšķirības visticamāk saistītas ar sugas izpētes līmeni.
	1. Klimata pārmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na
	Lēmumi_FRR	
	Variants (8. attēls)	1. variants. REF HDV un CV vērtību atšķirības visticamāk saistītas ar sugas izpētes līmeni.
	1. Klimata pārmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na

Literatūra un informācijas avoti

Kalniņš M. 2017. Spāres (Odonata) Latvijā. Pētījumu vēsture, bibliogrāfija un izplatība no 18. gadsimta līdz 2016. gadam. – Sigulda, “Zaļā upe”, 352 lpp.

Спурис З. Д. 1956. Стрекозы Латвийской ССР. [Dragonflies of Latvian SSR.] Рига, Издательство Академии наук Латвийской ССР, 96 стр./pp